

(ISSN: 2602-4047)

Şen, G. & Seymen, A. (2026). Yabancı Dil Olarak Almanca Dersinde Baladın Kullanımı, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 11(32), 472-488.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.2904>

Article Type (Makale Türü): Derleme Makalesi

YABANCI DİL OLARAK ALMANCA DERSİNDE BALADIN KULLANIMI

Güzide ŞEN

Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, adivarguzide@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2988-2783

Aylin SEYMEN

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye, aseymen@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0002-5028-6540

Gönderim tarihi: 05.05.2026

Kabul tarihi: 14.08.2026

Yayın tarihi: 02.09.2026

Öz

Yabancı dil öğretiminde edebî metinler, dili bağlam içinde sunmaları, farklı kültürleri ve bakış açılarını yansıtmaları ve yoruma açık olmaları sayesinde temel dil becerilerini, kültürlerarası öğrenmeyi ve eylem/üretim odaklı öğrenmeyi destekleyen özgün ders materyalleridir. Lirik, epik ve dramatik özellikleri bir araya getiren balad, çok yönlü yapısıyla yabancı dil dersinde yararlanılabilecek bir edebî metin türüdür. Bununla birlikte Türkiye bağlamında baladın yabancı dil öğretiminde kullanımına odaklanan çalışmaların sayısı sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada balad türünün yabancı dil olarak Almanca dersinde sunduğu didaktik potansiyel, örnek bir ders tasarımı üzerinden somutlaştırılmaktadır. Çalışma, kavramsal derleme ve örnek ders planı geliştirme niteliğindedir. İlk olarak edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki rolü beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme boyutları çerçevesinde ele alınmış, ardından balad türünün özellikleri ve didaktik potansiyeli incelenmiştir. Son olarak Friedrich Schiller'in *Der Handschuh* adlı baladı temel alınarak B1–B2 düzeyindeki öğrenenlere yönelik örnek bir ders planı geliştirilmiştir. Bu baladın seçiminde, açık bir olay örgüsüne sahip olması, diyalog ve çatışma unsurları içermesi, ahlaki bir ikilem sunması ve farklı sınıf içi etkinliklerde kullanılmaya elverişli olması belirleyici olmuştur. Hazırlanan ders planı, dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bütünsel biçimde ele alan, öğrencilerin metni yeniden kurgulamalarına ve canlandırmalarına olanak tanıyan eylem/üretim odaklı etkinlikler içermektedir. Baladda yer alan ahlaki ikilem ve değer çatışmalarından öğrencilerin farklı kültürel değerleri karşılaştırmaları ve farklı bakış açıları geliştirmeleri amacıyla yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda balad türünün yabancı dil dersinde beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenmeyi destekleyen işlevsel bir metin türü olduğu değerlendirilmektedir. Gelecek araştırmalarda baladın farklı dil düzeylerinde ve farklı öğrenen profilleriyle kullanımını inceleyen uygulamalı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Edebî metinler, balad, beceri temelli öğrenme, eylem/üretim odaklı öğrenme, kültürlerarası öğrenme.

Sorumlu Yazar: Güzide ŞEN, Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, adivarguzide@gmail.com.

Etik Kurul Onayı: Çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir.

İntihal/Etik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

THE USE OF BALLADS IN TEACHING GERMAN AS A FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

In foreign language teaching, literary texts serve as valuable teaching materials that support the development of language skills, intercultural learning, and action- and production-oriented learning by presenting language in context, reflecting different cultures and perspectives, and being open to interpretation. Bringing together lyrical, epic, and dramatic features, the ballad is a multifaceted literary text type that can be used in foreign language teaching. However, in the Turkish context, studies focusing on the use of ballads in foreign language teaching remain limited. This study demonstrates the didactic potential of the ballad in teaching German as a foreign language through a sample lesson design. The study takes the form of a conceptual review and includes the development of a sample lesson plan. First, the role of literary texts in foreign language teaching was examined within the frameworks of skill-based, action- and production-oriented, and intercultural learning. The characteristics and didactic potential of the ballad were then discussed. Finally, a sample lesson plan for B1–B2 learners was developed based on Friedrich Schiller's ballad *Der Handschuh*. In selecting this ballad, its clear plot, inclusion of dialogue and conflict, presentation of a moral dilemma, and suitability for various classroom activities were taken into consideration. The lesson plan integrates listening, reading, speaking, and writing skills and includes action- and production-oriented activities that allow learners to reconstruct and dramatize the text. The moral dilemma and value conflicts in the ballad were used to encourage learners to compare different cultural values and develop different perspectives. The study concludes that the ballad is a functional literary genre that can support skill-based, action- and production-oriented, and intercultural learning in the foreign language classroom. It is recommended that future empirical studies examine the use of ballads at different language levels and with different learner profiles.

Keywords: Literary texts, ballad, skill-based learning, action- and production-oriented learning, intercultural learning.

GİRİŞ

Yabancı dil öğretiminde edebî metinler, dili yalnızca dilbilgisel kurallar ve kalıp ifadeler aracılığıyla değil, anlam ve bağlam bütünlüğü içerisinde sunan özgün dil materyalleridir. Standart ders kitabı içeriklerine kıyasla daha ilgi çekici ve nitelikli bir dil barındıran bu eserler, öğrencilerin motivasyonunu artırarak öğrenme sürecini daha canlı hale getirir (Weinrich, 1981; Lazar, 1993; Koppensteiner & Schwarz, 2012). Bu sayede sınıf içinde daha katılımcı bir öğrenme ortamı oluşur. Öğrenciler bu metinlerle çalışırken anlam kurar, yorum yapar ve farklı bakış açılarıyla karşılaşır (Lazar, 1993; Paran, 2008; Bekteshi & Avdiu, 2024). Böylece sınıf içi etkileşim artar ve dil daha doğal bir bağlam içinde kullanılabilir (Ehlers, 2001).

Edebî metinler, beceri temelli dil öğretimi, eylem/üretim odaklı öğrenme ve kültürlerarası öğrenme süreçlerinde önemli işlevler üstlenir. Beceri temelli dil öğretiminde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olurken (Hille & Schiedermaier, 2021, s. 60–61), eylem/üretim odaklı öğrenme çerçevesinde öğrenenlerin dili kullanarak çeşitli görevleri yerine getirmelerine, metinle etkileşime girmelerine ve anlam oluşturma süreçlerine katılım sağlamalarına olanak tanır (Rösler, 2012, s. 223; Surkamp, 2017, s. 234). Kültürlerarası öğrenme açısından değerlendirildiğinde ise farklı yaşam dünyalarını, değerleri ve bakış açılarını görünür kılarak öğrenenlerin başka kültürel bağlamları kavramasına katkıda bulunur (Taye, 2025). Edebî metinler, dilin yalnızca kurallar üzerinden değil, kullanım, yorumlama ve kültürel kavrayış boyutunda öğrenilmesini destekler (Weinrich, 1981; Paran, 2008; Lazar, 1993, s. 14–15).

Edebî metinler, tür açısından çeşitlilik göstermektedir. Türler gereği taşıdıkları dilsel ve yapısal özellikler, yabancı dil dersindeki kullanım biçimlerini de çeşitlendirmektedir. Bu nedenle edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki işlevi tartışılırken, farklı türlerin sunduğu imkânların dikkate alınması önemlidir. Özellikle olay örgüsüne dayanan, diyalog unsurları içeren ve öğrenenlerin metin içerisindeki durumları sorgulamalarına ve yorumlamalarına olanak tanıyan türler, yabancı dil dersinde daha işlevsel ve somut kullanım olanakları sunmaktadır. Edebî metinlere dayalı etkinlik ve ders tasarımlarına literatürde de yer verilmesi bu potansiyelin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir (Koppensteiner & Schwarz, 2012; Nünning & Surkamp, 2024).

Bu noktada balad, dikkat çekici bir edebî metin türü olarak öne çıkmaktadır. Anlatı ile şiiri bir araya getirmesi, olay örgüsüne dayanması, diyalog ve çatışma unsurları içermesi ve çoğu zaman tarihsel ve kültürel öğeler barındırması, sınıf içi etkinliklerin somut ve uygulanabilir biçimde tasarlanmasını kolaylaştırır. Bu nedenle balad, yabancı dil dersi bağlamında ele alınmaya değer bir metin türüdür.

Edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki rolü geniş biçimde tartışılmış olsa da Türkiye bağlamındaki çalışmalar incelendiğinde belirli metin türlerine odaklanan çalışmaların daha sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu durum balad için de geçerlidir. Baladın diğer metin türlerine kıyasla daha az ele alındığı çeşitli çalışmalarda dile getirilmektedir (örneğin Ünal, 2005; Toz & Toz, 2022; Balta, 2025). Söz konusu çalışmalar incelendiğinde baladın daha çok tür özellikleri, tarihsel gelişimi ya da edebî inceleme bağlamında ele alındığı, buna karşılık yabancı dil öğretimindeki

didaktik potansiyeline odaklanan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, baladın yabancı dil öğretiminde sunduğu olanakların yeterince görünür kılınmamış olabileceğine işaret etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, balad türünün yabancı dil olarak Almanca dersinde beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme açısından sunduğu olanakları ortaya koymak ve bunları somut bir ders örneği üzerinden görünür kılmaktır. Çalışmada, “Balad türü, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme bağlamında ne tür katkılar sunmaktadır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Çalışma, kavramsal derleme ve ders tasarımı geliştirme temelinde yapılandırılmıştır. Kuramsal çerçeve oluşturulurken edebî metinlerin yabancı dil dersinde kullanımı ve balad türüne ilişkin alan yazından yararlanılmıştır. Ders planı ise kuramsal bölümde ele alınan beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme boyutları esas alınarak geliştirilmiştir. İlk aşamada edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki işlevi; beceri temelli öğrenme, eylem/üretim odaklı öğrenme ve kültürlerarası öğrenme çerçevesinde ele alınmıştır. İkinci aşamada balad türünün yapısal özellikleri ve didaktik potansiyeli incelenmiştir. Üçüncü aşamada ise Friedrich Schiller’in Der Handschuh adlı baladı temel alınarak B1–B2 düzeyindeki öğrenenlere yönelik örnek bir ders planı geliştirilmiştir. Çalışma kavramsal derleme ve örnek ders planı geliştirme niteliğinde olduğundan insan katılımcılardan veri toplanmamış ve etik kurul onayı gerektiren herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir.

Materyal Seçimi

Çalışmanın amacı doğrultusunda Der Handschuh adlı balad, seçilmiştir. Metnin açık bir olay örgüsüne sahip olması, diyalog ve çatışma unsurları içermesi, ahlaki bir ikilem üzerinden tartışma, canlandırma ve kültürlerarası karşılaştırma etkinliklerine olanak tanınması ve B1–B2 düzeyindeki öğrenenlerle çalışmaya elverişli olması ölçüt olarak dikkate alınmıştır.

Ders Tasarımının Geliştirilmesi

Ders planı hazırlanırken beceri temelli öğrenme, eylem/üretim odaklı öğrenme ve kültürlerarası öğrenme boyutları temel alınmıştır. Bu doğrultuda dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bütünleştiren, metni yeniden kurma, canlandırma, iç ses oluşturma, alternatif son yazma ve kültürel değerler üzerine tartışma etkinliklerini içeren bir ders planı geliştirilmiştir.

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE EDEBİ METİNLER

Yabancı dil öğretiminde edebî metinlerin konumu, tarihsel süreç içerisinde farklı yöntemlere ve yaklaşımlara bağlı olarak önemli dönüşümler geçirmiştir. 20. yüzyılın ortalarında ortaya çıkan işitsel-dilsel (audiolingual) ve işitsel-görsel (audiovizüel) yöntemler ile bu yöntemlere özgü tekrar alıştırmaları (pattern drills), edebiyatın yabancı dil dersindeki yerini büyük ölçüde zayıflatmış ve neredeyse gereksiz hale getirmiştir. Bu durum, iletişimsel yaklaşımın ortaya çıkışıyla da hemen değişmemiştir. Çünkü iletişimsel yaklaşım, daha çok gündelik yaşamda kullanılabilecek

sözlü iletişime ve konuşma becerilerine odaklanmış, dili kullanma becerisini ön plana çıkarmıştır. Bunun sonucunda okuma ve yazma gibi yazılı beceriler geri planda kalmış, edebiyat ise dil öğrenme sürecinden kopararak büyük ölçüde derslerin dışında bırakılmıştır (Baumann, 2018, s. 65).

1980’li yıllarda hem kültürlerarası yaklaşımın etkisiyle hem de iletişimsel yaklaşımın kendi içindeki gelişmeler sayesinde, edebî metinler yabancı dil öğretiminde yeniden önem kazanmaya başlamıştır (Rösler, 2012, s. 65). 1990’lı yıllarda odak noktası değişerek kültürlerarası öğrenme ve “yabancı olanı anlama” (Fremdverstehen) kavramlarına yönelmiş, empati ve başkasının perspektifinden bakabilme becerileri kültürlerarası anlayışın temel ön koşulları arasında değerlendirilmiştir. 2000’li yıllara gelindiğinde bu yaklaşıma eleştirel bir perspektifle yaklaşılmış ve transkültürel kavramı çerçevesinde, kültürün sabit ve homojen bir yapı olmadığı vurgulanmıştır. Bu doğrultuda edebiyat okumaları, yalnızca kültürel bilgi aktarmaya yönelik bir süreç olarak değil, öğrenenlerin farklı bakış açılarını anlamlandırdığı ve yorumladığı bir alan olarak görülmeye başlanmıştır (Surkamp, 2017, s. 234).

Günümüzde edebî metinler, yabancı dil öğretimindeki yerini korumakla birlikte kullanım biçimi pedagojik yaklaşımlara ve öğretim bağlamına göre farklılık göstermektedir (Calafato, 2024). Bu çerçevede öne çıkan yaklaşım, analitik incelemeden ziyade öğrenenlerin metinle aktif biçimde ilişki kurmasını amaçlayan eylem ve üretim odaklı yaklaşımdır. Bu anlayışta, öğrencilerin metni farklı biçimlerde yeniden ele alıp dönüştürmeleri, metni daha iyi anlamalarını sağlayan temel bir yol olarak görülmektedir (Rösler, 2012, s. 223). Bununla birlikte edebî metinler yalnızca eylem/üretim odaklı etkinlikler açısından değil, farklı dil becerilerinin birlikte kullanımına imkân tanınması bakımından da önem taşımaktadır. Edebî metinlerle yürütülen etkinliklerde farklı dil becerileri birlikte kullanılmaktadır (Burwitz-Melzer, 2006, akt. Hille & Schiedermair, 2021, s. 61). Ayrıca bu metinler, farklı yaşam dünyaları ve bakış açıları üzerinden anlamlandırma ve karşılaştırma süreçlerine imkân tanıyarak kültürlerarası öğrenmeye de zemin hazırlar (Ehlers, 2001). Bu çerçevede edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki işlevi, eylem/üretim odaklı öğrenme, beceri temelli dil öğretimi ve kültürlerarası öğrenme bağlamlarında ele alınabilir.

Beceri Temelli Öğrenme Açısından Edebî Metinler

Yabancı dil öğretiminde bugün genel olarak kabul edilen görüş, dil becerilerinin birbirinden kopuk olarak değil, birlikte ve birbirini destekleyecek biçimde geliştirilmesi gerektiğidir. Bu nedenle dil öğretiminde çoğu zaman “beceri kümeleri”nden söz edilir ve derslerin, bu becerileri entegre biçimde ele alacak şekilde planlanması gerektiği vurgulanır (Hille & Schiedermair, 2021, s. 61). Metinler okunur; bu okuma süreci yalnızca yazılı ifadeyi çözümlemekle sınırlı kalmaz, aynı zamanda sembollerin ve görüntülerinin anlamlandırılmasını, yani görsel algıyı da kapsar. Metinler dinlenir ya da öğrenciler tarafından seslendirilir; sözlü olarak ifade edilir ya da yazıya dökülür; ayrıca metinler üzerine konuşulur veya yazılır (Burwitz-Melzer, 2006, akt. Hille & Schiedermair, 2021, s. 61). Bu çerçevede edebî metinler, dil öğrencisini sadece kelime ve dilbilgisi kurallarına değil, dilin dört temel becerisine aktif ve duygusal olarak dahil eden zengin ve etkili bir kaynak olarak öne çıkar (Lazar, 1993). Sonuç olarak edebî

metinler öğrenenlerin dili farklı beceriler aracılığıyla eş zamanlı olarak kullanmalarını ve bu becerilerin birlikte gelişimini destekleyen bir öğrenme alanı sunar.

Kültürlerarası Öğrenme Açısından Edebî Metinler

Kültürlerarası öğrenme Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi'nde doğrudan ve açık biçimde yer alır. Buna göre dil öğrenimi yalnızca dilsel becerilerin değil, aynı zamanda kültürlerarası anlamlandırma ve etkileşim becerilerinin de gelişimini içerir (Europarat, 2020). Bu kapsamda kültürlerarası becerilerin somut biçimde geliştirilebileceği başlıca alanlardan biri edebî metinlerdir. Taye'ye (2025) göre edebî metinler, farklı kültürel bağlamlar ve bakış açıları sunarak kültürler arasında bir köprü işlevi görür. Bu eserlerle etkileşime girmek, öğrencilerin empati ve eleştirel düşünme becerilerini doğrudan geliştirerek çok kültürlü ortamlarda etkili iletişim kurmalarına ve kalıplaşmış kültürel klişeleri (stereotipleri) sorgulayıp onlara meydan okumalarına olanak tanır. Çok kültürlü edebiyat, bireylerin yerel kültürel gelenekler ile evrensel veya küresel temalar arasında bağ kurmasına yardımcı olur. Bu süreç nihayetinde öğrencilerin dünyayı tek tip bir bakış açısıyla değerlendirmek yerine, önyargıların azaldığı daha kapsayıcı, incelikli ve empatik bir küresel anlayış geliştirmelerini teşvik eder. Bu değerlendirmeden hareketle edebî metinler, kültürlerarası öğrenmede yalnızca bilgi aktaran metinler değil, öğrenenin farklılıkları anlamlandığı ve kendi bakış açısını yeniden gözden geçirdiği bir düşünme alanı sunar. Bu süreç, öğrenenin farklı kültürel perspektifleri karşılaştırmasına ve kendi yorumunu oluşturmaya imkân tanır. Böylece kültürlerarası öğrenme daha bilinçli bir şekilde gerçekleşir.

Eylem ve Üretim Odaklı Öğrenme Açısından Edebî Metinler

Eylem ve üretim odaklı yaklaşımlar çerçevesinde edebî metinler, sadece içinden bilgi çıkarılacak bir "kap" değil öğrenenlerin hayal gücünü, yaratıcılığını ve aktif katılımını tetikleyen bir araç olarak ele alınmaktadır (Nünning & Surkamp, 2003, s. 152). Bu çerçevede metinle çalışmak, yalnızca anlamaya değil, aynı zamanda üretmeye dayalı süreçleri de içermektedir. Öğrencilerin metni yeniden yazmaları, farklı bakış açılarıyla yorumlamaları ya da dramatize etmeleri, metni daha derinlemesine kavramalarına katkı sağlar. Eylem ve üretim odaklı metin çalışmaları, öğrenenlerin metinle kişisel bir bağ kurmalarını sağlarken eleştirel bir mesafe geliştirmelerine de olanak tanır. Bu bağlamda edebî metinler, dil öğrenimini pasif bir alımlama süreci olmaktan çıkarak aktif ve anlamlı bir eylem sürecine dönüştürmektedir. Edebî metinlerin yaratıcı ve etkileşim temelli biçimde ele alınması, öğrencilerin kendi alışılmış dünyalarından çıkarak farklı bireylerin düşünce ve duygularını anlamalarına olanak sağlar. Karakterlerin rollerini üstlenme veya onların eylemlerine alternatifler üretme gibi eylem odaklı süreçler, öğrencilerin empati kurma becerilerini ve dünyaya "ötekini" perspektifinden bakabilme kapasitelerini güçlendirir. Bu da kültürlerarası odaklı edebiyat eğitiminin nihai amacı olan yabancıyı anlama sürecinin temelini oluşturur (Nünning & Surkamp, 2003; Helten-Pacher, 2012). Özetle, eylem ve üretim odaklı öğrenmede edebî metinler; öğrenciyi edilgen bir okuyucu olmaktan çıkarıp duygularını ve hayal gücünü kullanarak metni yeniden şekillendiren, bu sayede hem yabancı dili hem de farklı kültürleri empati yoluyla içselleştiren aktif bir katılımcı haline getirir.

Bu noktaya kadar ele alınan beceri temelli, kültürlerarası ve eylem/üretim odaklı öğrenme boyutları, edebî metinlerin yabancı dil öğretimindeki işlevini kuramsal düzeyde açıklamaya yöneliktir. Bu işlevin dil öğretim sürecinde nasıl somutlaştığını gösterebilmek için bu öğrenme boyutlarının birlikte ele alınmasına olanak tanıyan bir metin türüne odaklanmak anlamlıdır. Bu noktada balad, anlatı, şiir ve dramatik unsurları aynı yapıda birleştiren özgün bir metin türü olarak öne çıkmaktadır. Baladın bu özellikleri dikkate alınarak bir sonraki bölümde balad türünün özellikleri ve didaktik potansiyeli anlatılmaktadır.

BALAD TÜRÜ VE DİDAKTİK POTANSİYELİ

Balad, kökeni yaklaşık 12. yüzyıla uzanan ve başlangıçta İtalyan-Provensal coğrafyada dans şarkısı olarak ortaya çıkan bir edebî biçimdir. Zamanla gezgin ozanlar (troubadourlar) tarafından sanatsal olarak geliştirilmiş ve 14.-15. yüzyıllarda Fransa’da katı bir lirik forma (şirsel anlatı formuna) dönüşmüştür. Aynı dönemde, kahramanlık şarkılarının yeniden biçimlendirilmesi ve şövalye kültürünün etkisiyle halk baladı Almanya’da da yaygınlaşmıştır. 16. yüzyıldan itibaren baladın geniş kitlelere ulaşmasında Bänkelsänger (gezgin türkücü, hikâye anlatıcısı) geleneği belirleyici olmuştur. İngiltere’de ise “balad” halk arasında anlatı niteliği taşıyan epik bir şarkı türü olarak gelişmiştir. 18. yüzyılın sonlarına doğru Almanya’da sanat baladı (Kunstballade) geleneği başlamış, Sturm und Drang Dönemi’nde özellikle doğaüstü ve gizemli temalar işleyen baladlar popüler hale gelmiştir. 1797’de Johann Wolfgang von Goethe ve Friedrich Schiller tarafından geliştirilen klasik fikir baladı türün zirve noktalarından biri olarak öne çıkmıştır (Stark Verlag, 2017, s. 55). Bu dönemde balad türünde yaşanan yoğun üretim ve estetik dönüşüm, 1797 yılının Alman edebiyatında “Balad Yılı” (Balladenjahr) olarak anılmasına neden olmuştur. Bu süreçte yazılan baladlar, Goethe ve Schiller’in “ortaklaşa geliştirdikleri sanat anlayışının en halkçı ifadesi” olarak değerlendirilmektedir (Weißert, 1993, s. 74). Bu metinler, halk anlatılarının basit kalıplarını temel almakla birlikte klasik geleneğin konu ve biçimleriyle birleşir, özellikle Schiller’in baladlarında bireyin zorlayıcı durumlar karşısında ahlaki kararlar almak zorunda kaldığı çatışmalı yapılar öne çıkar (Felsner et al., 2012, s. 158).

Baladların konuları, türün tarihsel gelişimi ve üretildiği coğrafyaya göre geniş bir yelpazeye yayılmakla birlikte, merkezinde genellikle insan ve insanın kaderi, insanın çeşitli güçlerle olan mücadelesi yer alır. Baladlar, insan hayatındaki önemli dönüm noktalarını, trajik olayları ve ahlaki çatışmaları konu edinir. Aynı zamanda tarihsel ve kültürel unsurlar da bu metinlerde önemli bir yer tutar. Baladlarda işlenen başlıca konular; ailevi ve sosyal problemler, tarih, kahramanlık ve şövalyelik, doğaüstü güçler, korku ve mitoloji, suç, ceza ve ilahi adalet, aktüel ve siyasi olaylar şeklinde gruplandırılabilir (Güneş & Ünsal, 2023; Ünal, 2005). Dinî, satirik, trajik, felsefi veya efsanevi her türlü konuyu lirik, epik ve dramatik bir kurgu içinde ele alan baladlar dinleyicide derin bir acıma duygusu, ahlaki bir yüzleşme ve ruhsal bir doyum bırakmayı hedefler (Toz & Toz, 2022).

Balad, lirik, epik ve dramatik unsurları aynı yapıda bir araya getiren bir türdür ve çoğu zaman bu üç türün birleşimi olarak tanımlanır (Weißert, 1993; May, 2021, s. 21). Goethe baladı, şiirin ilk biçimi olan (*Ur-Ei*), yani lirik, epik ve dramatik türlerin henüz ayrıışmadığı temel bir şiir formu olarak değerlendirir (Weißert, 1993, s. 5).

Balad, özünde bir hikâye anlatır. Bu nedenle olay örgüsü, karakterler ve çarpıcı durumlar gibi bir epik türün sahip olması gereken tüm yapısal özellikleri bünyesinde barındırır. Türün lirik özelliği ise dizelere bölünmüş yapı, basit kafiye düzeni ve kıta örgüsü şeklinde ortaya çıkar, ancak baladı şiirden ayıran temel fark, olayları aktaran kurgusal bir anlatıcının varlığıdır. Ayrıca sahneler, diyaloglar ve çatışma anlarının doruk noktasına ulaştırılarak kurguya hareket kazandırılması, baladın dramatik yapısını ortaya koyan unsurlardır (Ehlers, 2016, s. 119).

Baladın olay örgüsüne dayalı yapısı, diyaloglara açık kurgusu, dramatik ilerleyişi ve çatışma temelli anlatımı gibi özellikleri, bu metin türünün yabancı dil dersinde çok yönlü biçimde kullanılmasına imkân tanır. Köster (2001, s. 181), baladın didaktik potansiyelinin yalnızca kısa metinler olmasından değil, olay örgüsünden kaynaklanan çatışma yapısı (*Konflikhaftigkeit*), sona doğru artan gerilim (*Finalitätsspannung*) ve eksilteli anlatım tekniği (*Aussparungstechnik*) gibi özelliklerden beslendiğini vurgular. Bu yapı, öğrenenlerin metni zihinsel olarak tamamlamasını gerektirerek hayal gücünü harekete geçirir ve anlama sürecine aktif katılımı destekler. Metinde açık ya da örtük biçimde sunulan tutumlar, sınıf içi tartışmaları besleyerek empati, değerlendirme ve yorumlama becerilerinin gelişimine katkı sağlar. Ayrıca baladlarda yer alan evrensel çatışmalar (hak-haksızlık, suç-ceza, sadakat-ihanet vb.), öğrenenlerin karakterlerle ilişki kurmasını kolaylaştırır ve eleştirel bir bakış geliştirmelerine imkân tanır. Üretim odaklı yaklaşımlar çerçevesinde ele alındığında ise bu özellikler, öğrenenlerin metinle etkileşimini artırarak farklı bakış açıları geliştirmelerini ve metni çok boyutlu biçimde yorumlamalarını destekler. Köster'in işaret ettiği empati, düşünme ve değerlendirme süreçleri, kültürlerarası öğrenme açısından da önem taşımaktadır. Balad metinlerinde sunulan değerler ve tutumlar, öğrenenlerin farklı bakış açılarını karşılaştırmalarına ve kendi yorumlarını geliştirmelerine olanak tanır. Benzer şekilde Dube ve Führer (2020, s. 47–49), baladların tarihsel ve kültürel boyutları yansıtan yapısı sayesinde öğrenenlerin değerler, normlar ve toplumsal değişim üzerine tartışmalar yürütebildiğini belirtir. Bu tartışmalar, öğrenenlerin kendi bakış açılarını sorgulamalarına ve farklı kültürel perspektifleri anlamalarına katkı sağlar.

Bu kuramsal çerçevede ortaya konulan özellikler, baladın yabancı dil dersinde ne tür etkinliklerle işlenebileceğine dair somut ipuçları sunmaktadır. Literatürde, yabancı dil öğretiminde farklı metin türlerine yönelik çeşitli etkinlik önerileri geliştirilmiştir (Ünal, 2010; Koppensteiner & Schwarz, 2012; Nünning & Surkamp, 2024). Bu kapsamda balad, farklı metin türlerinin özelliklerini bir arada barındıran yapısıyla, bu etkinliklerin bir arada uygulanmasına imkân tanıyan bir metin türü olarak değerlendirilebilir. Olay örgüsüne dayalı yapısı ve diyaloglara yer veren anlatımı sayesinde balad, okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin bütüncül biçimde geliştirilmesine imkân tanır; öğrenenler olay akışını sıralama, boşluk doldurma, metni bölümlere ayırma, başlıklandırma ve alternatif son yazma gibi görevlerle metni anlamlandırır. Baladın lirik ve ritmik yapısı, sesli okuma, vurgu-tonlama çalışmaları, dinleme ve seslendirme etkinliklerinde kullanılmasını destekler. Dramatik yapısı ve çatışma temelli ilerleyişi, öğrenenlerin metni canlandırma, yeniden kurgulama ve üretme süreçlerine katılmalarını destekleyerek eylem/üretim odaklı öğrenmeye uygun bir zemin oluşturur; öğrenciler metne alternatif son yazabilir, eksik bırakılan bölümleri tamamlayabilir, bir karakterin iç monoloğunu oluşturabilir, metni kısa film, podcast, çizgi roman ya da sahne metnine dönüştürebilir. Baladın içerdiği çatışmalar, değer yargıları, suç-ceza, sadakat-ihanet, adalet-haksızlık gibi temalar ise öğrenenlerin farklı dönemlere, toplumlara ve değer sistemlerine

ilişkin yorumlar ve karşılaştırmalar yapmalarına olanak tanıyarak kültürlerarası öğrenmeyi destekler. Ayrıca balad, yalnızca yazılı metin olarak değil, podcast, kısa film ve video gibi dijital ortamlar aracılığıyla da işlenmeye uygun bir türdür. Örneğin Maiwald (2025), baladların farklı medya biçimleriyle birlikte ele alındığında öğrenme sürecinin daha etkili hâle gelebileceğini belirtir. Bu tür uygulamalar, özellikle dinleme becerisini desteklerken, öğrenenlerin metni farklı açılardan değerlendirmelerine ve kendi yorumlarını üretmelerine imkân tanır. Baladın sahnelenmeye ve seslendirmeye elverişli yapısı da metnin farklı medya biçimleriyle birlikte ele alınmasını anlamlı kılmaktadır.

Baladın yapısal özellikleri, bu metin türünün yabancı dil öğretiminde yalnızca anlamaya değil, aynı zamanda üretim, etkileşim ve yorumlamaya dayalı çok yönlü bir öğrenme süreci sunabildiğini göstermektedir. Bu özellikler, baladın beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme boyutlarında işlevsel biçimde kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Baladın kuramsal çerçevede anlatılan potansiyelini somut bir örnek üzerinden görünür kılmak amacıyla aşağıda 3x45 dakikaya yayılacak şekilde kurgulanan bir ders planı sunulmaktadır.

BALADIN YABANCI DİL DERSİNDE KULLANIMI: BİR DERS PLANI ÖRNEĞİ

Bu bölümde sunulan ders planı, Friedrich Schiller'in *Der Handschuh* adlı baladı temel alınarak kurgulanmıştır. *Der Handschuh* adlı balad, 1798 yılında Schiller'in yayımladığı *Musen-Almanach für das Jahr 1798* adlı edebiyat almanağında yayımlanmıştır (Dube & Führer, 2020, s. 281).

Friedrich Schiller'in *Der Handschuh* adlı baladında olay, Kral Franz'ın sarayında düzenlenen bir gösteri sırasında geçmektedir. Arenaya önce aslan, ardından kaplan ve leoparlar çıkarılır. Bu sırada saraylı kadınlardan Kunigunde, eldivenini bilerek vahşi hayvanların bulunduğu alana atar ve şövalye Delorges'ten bu eldiveni kendisine getirmesini ister. Delorges, büyük bir tehlikeyi göze alarak arenaya iner, eldiveni hayvanların arasından alıp getirir, ancak kadının bu davranışını bir ödül olarak kabul etmek yerine eldiveni onun yüzüne fırlatarak sevgisini reddeder. Böylece balad, ilk bakışta bir cesaret gösterisi gibi görünen bu olayın ardındaki sevgi, gurur ve onur gibi değerleri ve bir insanın bir başkasının hayatını tehlikeye atmasının ne anlama geldiğini tartışmaya açar (Dube & Führer, 2020, ss. 288–289). Açık ve sürükleyici bir olay örgüsüne sahip olması, diyalog ve çatışma unsurları içermesi ve ahlaki bir ikilem sunması, metni özellikle tartışma ve üretim odaklı etkinlikler için elverişli hale getirmektedir.

Bu çerçevede hazırlanan ders planı, kuramsal bölümde ele alınan beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme boyutlarını bir arada yansıtabilecek şekilde kurgulanmıştır. Planın ilk aşaması olan hazırlık (Vorentlastung) bölümünde öğrencilerin metinle karşılaşmadan önce ilgilerinin uyandırılması ve metnin anlaşılmasını destekleyecek temel kavramlara aşinalık kazanmaları hedeflenir. Bu doğrultuda, “bir kadının bir erkeği tehlikeli bir şey yapmaya zorlaması” gibi dikkat çekici bir ifade üzerinden öğrencilerin kısa tahminlerde bulunmaları istenir. Ardından baladda geçen Ritter, Hof, Handschuh, Arena ve Ehre gibi anahtar kavramları içeren kartlar uygun görsellerle eşleştirilerek öğrencilerin temel kelime bilgileri desteklenir. Son olarak aslan, arena ve

eldivenin yer aldığı sahne görseli üzerinden öğrencilerin önceki tahminlerini geliştirmeleri ve metnin olası içeriğine ilişkin görüşlerini paylaşmaları sağlanır. Bu aşama, öğrencilerin metinle ilişki kurmasına zemin hazırlarken metne yönelik beklenti geliştirmelerine ve sonraki dinleme sürecine hazırlanmalarına olanak tanır.

Hazırlık aşamasının ardından öğrenciler metinle ilk kez dinleme etkinliği aracılığıyla karşılaşır. Bu aşama, global, seçici ve ayrıntılı dinleme basamaklarını içerecek şekilde kurgulanmıştır. Öğrenciler global dinleme aşamasında metnin genel anlamını yakalamaya çalışır ve bu sırada verilen çalışma kâğıdı üzerinden ana temayı belirler. Seçici dinleme aşamasında metin ikinci kez dinletildiğinde, öğrenciler karakter-eylem tablosunu doldurarak belirli bilgileri ayırt etmeye odaklanır. Ayrıntılı dinleme aşamasında ise verilen ifadeleri doğru ya da yanlış olarak işaretler. Düzeltme işlemi, bilişsel yükü dengelemek amacıyla okuma aşamasına bırakılır. Böylece dinleme süreci, öğrencilerin metni görmeden anlam kurmalarını destekleyen kademeli bir yapıda ilerler.

Okuma aşamasında, dinleme sürecinde elde edilen bilgilerin doğrulanması ve derinleştirilmesi amaçlanır. Yazılı metinle bu aşamada karşılaşan öğrenciler, metni sessizce okur ve dinleme sırasında yaptıkları alıştırmaları yeniden gözden geçirerek olası yanlış anlamalarını düzeltirler. Metnin okunması sürecinde öğretmen, metinde yer alan tarihsel ve kültürel unsurları açıklığa kavuşturmaya yönelik kısa açıklamalar yaparak anlamlandırma sürecini destekler. Ardından “Die Geschichte ordnen” (sahneleri sıralama) etkinliğiyle öğrenciler metnin olay örgüsünü kavrayarak sahneleri doğru sıraya yerleştirir ve metni bütün olarak anlamlandırır. Hikâyenin sıralanmasının ardından öğrencilerden en etkili buldukları sahneyi seçmeleri ve bu seçimi kısa bir gerekçeyle açıklamaları istenir. Bu etkinlik, yalnızca olay örgüsünün anlaşılmasını değil, metindeki gerilim ve çatışma unsurlarının da fark edilmesini teşvik eder. Bu süreçte dinleme ve okuma becerileri birbirini destekleyecek şekilde kullanılır; böylece becerilerin ayrı ayrı değil, bütünsel olarak geliştirilmesi hedeflenir.

Anlama ve çözümleme aşamasında öğrencilerden kendilerine verilen sahneyi betimlemeleri, karakter davranışlarını yorumlamaları ve kendi bakış açılarını ifade etmeleri beklenir. Bu aşamada “Warum handelt die Figur so?” etkinliği aracılığıyla öğrenciler karakterlerin davranışlarını gerekçelendirir ve anlam üretim sürecine aktif olarak katılır. Böylece öğrenenler metinle daha yakın bir ilişki kurar ve yorumlama becerilerini geliştirir.

Ders planının üretime hazırlık ve üretim aşamasında öğrenciler, baladdaki eldiven sahnesini genişleterek karakterler arasında geçebilecek bir diyalog yazar ve bu diyalogu canlandırırlar. Canlandırmanın belirli bir anında sahne durdurulur ve öğrencilerden canlandığı karakterin o anda neler düşündüğünü veya hissettiğini iç ses şeklinde sözlü olarak ifade etmeleri istenir. Böylece öğrenciler metindeki olayları yeniden üretmekle kalmaz, aynı zamanda karakterlerin duygu ve düşünce dünyalarını da yorumlama fırsatı bulurlar. Bu tür etkinlikler, kuramsal çerçevede vurgulanan eylem/üretim odaklı öğrenmenin doğrudan bir yansımasıdır. Bu süreçte öğrenciler metni yeniden kurgular, canlandırır ve öğrenme sürecine aktif biçimde katılırlar.

Balad metniyle kültürlerarası öğrenme, karakterlerin davranışlarının farklı kültürel bağlamlar açısından değerlendirilmesiyle gerçekleşir. Bu doğrultuda öğrenciler, seçtikleri karakterin davranışını kendi kültürel değerleri açısından ele alır ve verilen ifade kalıplarını (Redemittel) kullanarak bu davranışın kendi toplumlarında

kabul edilip edilmediğini tartışır. Bu süreç, öğrencilerin farklı değer sistemlerini karşılaştırmalarına ve farklı bakış açıları geliştirmelerine olanak sağlar.

Dersin son aşaması olan yansıtma bölümü iki aşamalı olarak kurgulanmıştır. İlk aşamada öğrenciler metnin temel anlamını kısa bir sloganla ifade eder ve bu sloganları sınıf içinde paylaşarak tartışırlar, böylece farklı yorumları karşılaştırma ve kendi bakış açılarını yeniden değerlendirme imkânı bulurlar. Üretim sürecinin devamı olarak öğrencilerden ev ödevi kapsamında balada alternatif bir son yazmaları ve bunu Storybird veya Canva gibi dijital araçlar yardımıyla görsel bir ürün hâline getirmeleri istenir. Hazırlanan dijital ürünler bir sonraki dersin başında sunulur ve alternatif sonlar sınıf içinde karşılaştırılır. Böylece ders planı, metnin yalnızca anlaşılmasına değil, yorumlanmasına, yeniden üretilmesine ve farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesine olanak tanıyan çok boyutlu bir öğrenme süreci sunar.

Ders planında dijital araçlar, öğrenme sürecini bütünüyle dijitalleştirmek amacıyla değil, baladın işitsel, görsel ve üretime açık yapısını desteklemek amacıyla sınırlı fakat işlevsel biçimde kullanılmıştır. Bu doğrultuda dinleme etkinliklerinde podcast ve ses kayıtlarından, yaratıcı üretim sürecinde Storybird veya Canva'dan, yansıtma ve paylaşım aşamasında ise Padlet'ten yararlanılmıştır.

Tablo 1'de sunulan ders planı, metinde açıklanan öğrenme boyutlarının ders içi etkinlikler aracılığıyla nasıl yansıtıldığını ortaya koymaktadır.

Tablo 1. Balad Temelli Ders Planı: B1–B2

Aşama	Amaç	Etkinlik	Beceri	Öğrenme Boyutu	Sosyal form	Süre
Hazırlık (Vorentlastung)	İlgi uyandırma	“Bir kadın bir erkeği tehlikeli bir şey yapmaya zorlar.” ifadesinden hareketle öğrencilerin ilgisini çekme ve konuya yönelik kısa tahminlerde bulunmalarını sağlama	Konuşma	Beceri temelli öğrenme	Plenum	5 dk
	Kavramları aktive etme ve temel kelime desteği sağlama	“Begriffskarten zuordnen” (Kavram kartlarını eşleştir) Baladda geçen bazı anahtar kavramları (Ritter, Hof, Handschuh, Arena, Ehre) içeren kavram kartlarını uygun görsellerle eşleştirme	Konuşma	Beceri temelli öğrenme	Bireysel/ Plenum	5 dk

Aşama	Amaç	Etkinlik	Beceri	Öğrenme Boyutu	Sosyal form	Süre
	Beklenti oluşturma	Was passiert hier? Aslan, arena ve eldivenin yer aldığı sahne görseli üzerinden öğrencilerin önceki tahminlerini geliştirmeleri ve sahnede neler olabileceğine dair görüşlerini paylaşmaları.	Konuşma	Beceri temelli öğrenme	Plenum	5 dk
Dinleme (Rezeption)	Genel anlamı belirleme	“Thema wählen” (Tema seç) Baladı podcast/ses kaydı formatında dinleme ve çalışma kâğıdındaki tema seçeneklerinden (aşk / cesaret / tehlike / güç) uygun olanı işaretleme	Dinleme	Beceri temelli öğrenme	Bireysel	7 dk
	Belirli bilgiyi ayırt etme	Wer macht was? (Kim ne yapıyor?) Karakter-eylem eşleştirme tablosunu doldurma	Dinleme	Beceri temelli öğrenme	Bireysel	7 dk
	Ayrıntılı bilgiyi ayırt etme ve doğrulama	Richtig oder falsch? (Doğru mu yanlış mı?) Çalışma kâğıdında verilen ifadeleri doğru (R) veya yanlış (F) olarak işaretleme	Dinleme	Beceri temelli öğrenme	Bireysel	7 dk
Okuma (Rezeption)	Bilgiyi doğrulama ve düzeltme	“Überprüfen und korrigieren” (Kontrol et ve düzelt) Metni okuyarak dinleme sırasında yapılan alıştırılmaları (karakter-eylem eşleştirme ve doğru/yanlış işaretleme) kontrol etme ve düzeltme. Öğretmen, metindeki tarihsel ve kültürel unsurlara ilişkin kısa açıklamalar yapar.	Okuma	Beceri temelli öğrenme	Bireysel	10 dk
	Metnin yapısını (olay örgüsünü) kavrama	“Die Geschichte ordnen” (Hikâyeyi sıralama) Verilen sahne kartlarını sıralama	Okuma	Beceri temelli öğrenme	Grup	5 dk
	Metnin gerilim yapısını fark etme ve değerlendirme	En etkili sahneyi seçme ve seçimini kısa bir gerekçeyle açıklama	Konuşma	Beceri temelli öğrenme	Grup/ Plenum	10 dk

Aşama	Amaç	Etkinlik	Beceri	Öğrenme Boyutu	Sosyal form	Süre
Anlama çözümleme (Verarbeitung)	Karakter davranışını yorumlama	Warum handelt die Figur so? (Karakter neden böyle davranıyor?) Der Ritter/die Frau handelt so, weil ...	Konuşma	Beceri temelli öğrenme	Plenum	10 dk
Üretime hazırlık	Metni geliştirme ve yaratıcı üretim	Metindeki eldiven sahnesini genişleterek, şövalye ile kadın arasında geçebilecek bir diyalog oluşturma	Yazma	Üretim odaklı öğrenme	İkili çalışma	15 dk
Üretim (Produktion)	Canlandırma	Yeniden yazılan diyalogu canlandırma ve belirli bir anda sahneyi dondurarak karakterlerden birinin iç sesini sözlü olarak ifade etme	Konuşma	Eylem odaklı öğrenme	İkili çalışma/ Plenum	15 dk
	Yaratıcı dijital üretim	Balada alternatif bir son yazma ve bunu Storybird veya Canva aracılığıyla kısa metin ve görsel olarak dijital ürüne dönüştürme	Yazma	Üretim odaklı öğrenme	Bireysel	Ev ödevi
Kültürlerarası Öğrenme	Perspektif geliştirme ve kültürel karşılaştırma	Metinde geçen karakterlerden birini (şövalye / kadın) seçerek bu karakterin davranışının kendi kültüründe neden kabul edilip edilmediğini değerlendirme ve verilen ifade kalıplarıyla tartışma: Das Verhalten des Ritters / der Frau ist ... In meiner Kultur ist dieses Verhalten akzeptabel / nicht akzeptabel . Ich finde, dass ... / Ich denke, dass ...	Konuşma	Kültürlerarası öğrenme	Plenum	10 dk
Yansıtma (Reflexion)	Yaratıcı özetleme ve paylaşım	Hikâyenin temel mesajını yansıtan kısa slogan oluşturma; sloganları Padlet veya sınıfın dijital paylaşım alanında paylaşma ve en etkili sloganı sınıf içinde tartışma.	Yazma/ Konuşma	Üretim ve eylem odaklı öğrenme	Bireysel/ Plenum	15 dk
	Ürünleri paylaşma ve değerlendirme	Oluşturulan dijital ürünleri bir sonraki dersin başında kısaca sunma ve farklı sonuçları karşılaştırma	Konuşma	Eylem odaklı öğrenme	Plenum	10 dk

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, balad türünün yabancı dil olarak Almanca öğretimindeki didaktik potansiyelinin incelenmesi ve bunun kuramsal çerçeveye uyumlu örnek bir ders planı üzerinden somutlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen ders planı, balad türünün beceri temelli, eylem/üretim odaklı ve kültürlerarası öğrenme süreçlerinde nasıl kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Beceri temelli öğrenme açısından değerlendirildiğinde, ders planında dil becerilerinin birbirinden bağımsız değil, bütünlük bir yapı içerisinde ele alındığı görülmektedir. Özellikle dinleme ve okuma süreçlerinin aşamalı ve birbirini tamamlayacak biçimde yapılandırılması, öğrenenlerin metni önce işitsel olarak anlamlandırmalarına, ardından yazılı metin üzerinden bu anlamı doğrulamalarına olanak tanımaktadır. Böylece dil becerileri arasında doğal bir geçiş sağlanmakta, öğrenenler metni dinleme ve okuma yoluyla anlamlandırırken, konuşma ve yazma etkinlikleriyle bu anlamı yeniden üretmektedir. Ders planında dört temel dil becerisinin birlikte kullanımına dayanan yapı, edebî metinlerin bu becerilerin bütüncül biçimde geliştirilmesine imkân tanıdığını vurgulayan çalışmalarla (Lazar, 1993; Hille & Schiedermaier, 2021) örtüşmektedir.

Ders planında verilen eylem/üretim odaklı etkinlikler, öğrenenlerin metni yalnızca anlamakla kalmayıp yeniden yazma, canlandırma ve karakterlerin iç sesiyle ifade etme yoluyla yeniden üretmelerine imkân tanımaktadır. Bu süreçte öğrenenler metnin doğrudan etkileşime girerek anlamı yeniden kurmakta ve aktif katılımcılar hâline gelmektedir. Baladın dramatik yapısı ve diyaloga açık kurgusu bu tür yeniden yazma, canlandırma ve yaratıcı üretime dayalı etkinliklerin tasarlanmasına olanak tanımaktadır.

Ders planı kültürlerarası öğrenme açısından ele alındığında, baladın içerdiği ahlaki ikilem ve değer çatışmalarının öğrenciler için güçlü bir tartışma zemini sunduğu görülür. Öğrenciler, karakterlerin davranışlarını kendi kültürel değerleriyle karşılaştırıp bunu uygun ifade kalıplarıyla dile getirirken hem dilsel üretim yapma hem de farklı bakış açıları geliştirme imkânı bulmaktadır. Bu değerlendirme, edebî metinlerin kültürlerarası öğrenmedeki rolüne dikkat çeken çalışmalarla da (Europarat, 2020; Taye, 2025) paralellik göstermektedir.

Bu çalışma kapsamında kurgulanan ders planı, balad türünün yapısal özelliklerinin yabancı dil öğretimindeki farklı öğrenme hedeflerini destekleme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Baladın olay örgüsüne dayalı yapısı ile diyaloglar, çatışma unsurları, ahlaki ikilem ve değer çatışmaları içermesi, dil becerilerini geliştirmeye, eylem ve üretim odaklı öğrenmeyi desteklemeye ve kültürlerarası öğrenmeyi teşvik etmeye yönelik etkinliklerin tasarlanmasına olanak tanımaktadır. Bu özellikler, baladın yabancı dil dersinde tek bir öğrenme hedefine bağlı kalmadan farklı kazanımları aynı metin üzerinden destekleyebildiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan bu çalışmanın sınırlılıkları da göz önünde bulundurulmalıdır. Sunulan ders planı, belirli bir metin ve dil düzeyi (B1–B2) için hazırlanmış olup farklı öğrenen grupları veya öğretim bağlamları (örneğin yaş grubu, öğrenme ortamı, eğitim kurumu ve dersin hedefleri) için doğrudan genellenebilir nitelikte değildir. Ayrıca çalışma, uygulamaya dayalı veri içermemekte, kuramsal temellere dayalı bir örnek ders planıyla sınırlı kalmaktadır. Bu

nedenle ulaşılan çıkarımlar, ders planının didaktik potansiyeliyle sınırlı olarak değerlendirilmeli ve uygulamadan elde edilmiş bulgular olarak yorumlanmamalıdır.

Sonuç olarak, balad türü yabancı dil öğretiminde dil becerilerinin geliştirilmesi, eylem/üretim odaklı öğrenme süreçlerinin desteklenmesi ve kültürlerarası öğrenme fırsatlarının oluşturulması bakımından önemli olanaklar sunmaktadır. Bu çerçevede balad, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde farklı öğrenme hedeflerini aynı metin üzerinden destekleyebilen işlevsel bir edebî metin türü olarak değerlendirilebilir.

ÖNERİLER

Gelecek araştırmalar açısından, balad türünün farklı dil düzeylerinde ve farklı öğrenen profilleriyle nasıl kullanılabileceğini inceleyen uygulamalı çalışmaların yapılması yararlı olabilir. Özellikle sınıf içi uygulamalara dayalı veri toplayan araştırmalar, bu tür ders tasarımlarının öğrenme üzerindeki etkisini daha somut biçimde ortaya koyabilir.

Bunun yanı sıra, baladın podcast, video veya dijital içerik üretim araçlarıyla birlikte kullanımının öğrenme süreçlerine katkısını inceleyen uygulamalı çalışmalar da alana önemli katkılar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Balta, S. (2025). Goethe'nin "Korintli Gelin" ve Schiller'in "Kefil" baladlarına mukayeseli bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 49(1), 21–31.
- Baumann, B. (2018). *Sprach- und kulturellexives Lernen in Deutsch als Fremdsprache*. Frank & Timme.
- Bekteshi, E., & Avdiu, E. (2024). Literature in English as a foreign language: A case study with higher education students. *Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language)*, 18(2), 61–75. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13623965>
- Calafato, R. (2024). Literature in language education: Exploring teachers' beliefs, practices, creativity, and literary competence. *Pedagogies: An International Journal*, 19(1), 80–98. <https://doi.org/10.1080/1554480X.2022.2164500>
- Dube, J., & Führer, C. (2020). *Balladen: Didaktische Grundlagen und Unterrichtspraxis*. Narr Francke Attempto Verlag.
- Ehlers, S. (2001). Literatur als Gegenstand des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. In G. Helbig, L. Götze, G. Henrici, & H.-J. Krumm (Eds.), *Deutsch als Fremdsprache: Ein internationales Handbuch* (pp. 1334–1346). De Gruyter.
- Ehlers, S. (2016). *Literaturdidaktik: Eine Einführung*. Philipp Reclam jun.
- Europarat. (2020). *Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen. Begleitband*. Ernst Klett Sprachen.
- Felsner, K., Helbig, H., & Manz, T. (2012). *Arbeitsbuch Lyrik* (2., aktualisierte Auflage). Akademie Verlag.

- Güneş, B., & Ünsal, M. (2023). V. A. Jukovskiy'nin "Lyudmila" isimli baladının kader olgusu yönünden incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (34), 1283–1295. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1316399>
- Helten-Pacher, M.-R. (2012). Handlungs- und produktionsorientierter Umgang mit Texten. *Österreichisches Religionspädagogisches Forum*, 20, 4–6.
- Hille, A., & Schiedermaier, S. (2021). *Literaturdidaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: Eine Einführung für Studium und Unterricht*. Narr Francke Attempto Verlag.
- Koppensteiner, J. (2001). *Literatur im DaF-Unterricht: Eine Einführung in produktiv-kreative Techniken*. ÖBV & HPT.
- Koppensteiner, J., & Schwarz, E. (2012). *Literatur im DaF/DaZ-Unterricht: Eine Einführung in Theorie und Praxis* (Komplett überarbeitete und aktualisierte Neuauflage). Praesens Verlag.
- Köster, J. (2001). Probleme der Balladendidaktik zwischen Ideologie und Ideologieverzicht. In C. Köppert & K. Metzger (Eds.), *Entfaltung innerer Kräfte: Blickpunkte der Deutschdidaktik* (pp. 175–185). Friedrich Verlag.
- Lazar, G. (1993). *Literature and language teaching: A guide for teachers and trainers*. Cambridge University Press.
- Maiwald, K. (2025). «auf jeden fall besser als wenn man es einfach so ließt»: Intermediale Optionen des Umgangs mit Balladen, am Beispiel «Der Zauberlehrling». *Leseforum.ch*, (1), 1–20. <https://doi.org/10.58098/lffl/2025/1/865>
- May, Y. (2021). *Literarische Grundbegriffe* (2., erweiterte und aktualisierte Auflage). Reclam.
- Nünning, A., & Surkamp, C. (2003). Text – Literatur – Kultur: Handlungs- und produktionsorientierter Literaturunterricht und Fremdverstehen. In G. Bach & J.-P. Timm (Eds.), *Englischunterricht: Grundlagen und Methoden einer handlungsorientierten Unterrichtspraxis* (pp. 149–171). Francke.
- Nünning, A., & Surkamp, C. (2024). *Englische Literatur unterrichten 1: Grundlagen und Methoden*. Klett/Kallmeyer.
- Paran, A. (2008). The role of literature in instructed foreign language learning and teaching: An evidence-based survey. *Language Teaching*, 41(4), 465–496. <https://doi.org/10.1017/S026144480800520X>
- Rösler, D. (2012). *Deutsch als Fremdsprache: Eine Einführung*. J. B. Metzler.
- Stark Verlag. (2017). *Deutsch – Auf einen Blick! Gymnasium: Gattungen – Epik, Dramatik und Lyrik*.
- Surkamp, C. (Ed.). (2017). *Metzler Lexikon Fremdsprachendidaktik: Ansätze – Methoden – Grundbegriffe* (2., aktualisierte und erweiterte Auflage). J. B. Metzler.
- Taye, T. (2025). The benefits and challenges of integrating literary texts in English language textbooks in Ethiopian grade 12 English language classrooms. *Social Sciences & Humanities Open*, 11, 101545. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101545>
- Toz, H., & Toz, E. (2022). Balad (ballada) türü ve Gagauz edebiyatına yansıması. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(3), 107–114. <https://doi.org/10.29228/ijlet.64278>
- Ünal, A. (2005). *Edebiyatta balad*. Tablet Kitabevi.

Ünal, D. Ç. (2010). *Die Arbeit mit Literatur im Fach Deutsch als Fremdsprache: Neue Ansätze mit Unterrichtsentwürfen*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

Weinrich, H. (1981). Von der Langeweile des Sprachunterrichts. *Zeitschrift für Pädagogik*, 27(2), 169–185.

Weißert, G. (1993). *Ballade* (2. Aufl.). Metzler.

Etik Metni: Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Çalışma kavramsal derleme ve örnek ders planı geliştirme niteliğinde olduğundan, insan katılımcılardan veri toplanmamış ve etik kurul onayı gerektiren herhangi bir uygulama yapılmamıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Her iki yazarın çalışmaya katkısı eşittir. Her bir yazar çalışmaya %50 oranında katkı sağlamıştır.

KATKI ORANI	KATKIDA BULUNAN YAZAR(LAR)
Fikir ve Kavramsal Örgü	Aylin SEYMEN ve Güzide ŞEN
Literatür Tarama	Aylin SEYMEN ve Güzide ŞEN
Yöntem	Aylin SEYMEN ve Güzide ŞEN
Veri Toplama	Uygulanamaz (ampirik veri toplanmamıştır)
Verilerin Analizi	Uygulanamaz (ampirik veri analizi yapılmamıştır)
Bulgular	Aylin SEYMEN ve Güzide ŞEN
Tartışma ve Yorum	Aylin SEYMEN ve Güzide ŞEN

Finansal Destek: Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

Bilgilendirilmiş Onam Beyanı: Çalışmada insan katılımcılardan veri toplanmadığından bilgilendirilmiş onam alınması gerekmemiştir.

Veri Kullanılabilirlik Beyanı: Bu çalışma kavramsal derleme ve örnek ders planı geliştirme niteliğinde olduğundan çalışma kapsamında veri üretilmemiş veya toplanmamıştır. Yararlanılan kaynaklar ve geliştirilen ders planı makalede sunulmuştur.

Çıkar Çatışması: Yazarların araştırma ile ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Bu eser CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>) ile lisanslanmıştır.

Sorumluluk Reddi/Yayın Notu: Tüm yayınlarda yer alan ifade, görüş ve veriler yazar(lar) ve katkıda bulunan(lar)ın görüşleridir. IJOEEC ve/veya editör(ler), içerikte belirtilen herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya üründen kaynaklanan kişiler veya mülke yönelik zararlardan ve ihlallerden sorumlu değildir.